

VERSLAG VAN DE JAARVERGADERING OP ZONDAG 6 JUNI TE VENLO

Professor van Boven heet een groot aantal genootschapsleden welkom in de benijdenswaardig fraaie aula van het Goltziusmuseum en geeft dan terstond het woord aan de heer van der Horst, voorzitter van de Vrienden der Natuur te Venlo. Spr. verheugt zich over de belangstelling die het Genootschap betoont voor midden Limburg door alhier de jaarvergadering en excursie te organiseren; hij ziet zulks als 'n versteviging van de wederzijdse vriendschapsbanden.

Prof. van Boven beantwoordt de vriendelijke begroeting en ontvangst met de wens uit te spreken dat de prettige verstandhouding tot een steeds betere samenwerking zal mogen leiden en wijst nogmaals op de mogelijkheid die er bestaat om artikelen, verslagen of aankondigingen in het Natuurhistorisch Maandblad te laten opnemen.

Overgaand tot de orde van de dag geeft de Voorzitter allereerst enkele berichten van verhindering door: de burgemeester van Venlo is tot zijn spijt verhinderd aanwezig te zijn evenals mevrouw van Soest-Jansbeke, wethouder van Onderwijs; ook de bestuursleden de heren Wassenberg en Gilissen moeten verstek laten gaan, evenals de heren Montagne en Meyer van het Natuurhistorisch Museum.

Dan is het woord aan de secretaresse Mevr. dr. E. Wiertz-Hoessels voor het uitbrengen van het jaarverslag:

„Het ledental van het Genootschap steeg van 736 op 31 dec. 1969 tot 790 eind 1970.

De volgende leden zijn ons in het afgelopen jaar ontvallen: onze oud-voorzitter Dr. Kruytzer, Maastricht, dhr. Bak, Roermond, dhr. Vijgen, Heerlen, dhr. van de Ven en mevr. Hamelink-Wilmes uit Maastricht, mevr. Coonen-Leclercq, Heerlen en dhr. Weusten, Spekholzerheide.

Voor wat de afdeling Heerlen betreft mocht ik het volgende overzicht van Dr. Dijkstra ontvangen: de vergaderingen werden goed bezocht; het stemt tot voldoening dat de aanwezigen voldoende bijdragen leverden waardoor voordrachten van buitenstaanders niet nodig bleken. Het peil

van sommige van deze voordrachten- en diavonden was zelfs hoog te noemen. Enigszins betreurenswaardig is het feit dat een aantal nieuwe en jonge leden voor studiedoeleinden de provincie verlieten, waardoor de verjonging van onze afdeling enigszins teleurstellend is. In samenwerking met het I.V.N. en de Vogelwacht hield de heer L. Rodrigues Lopes op 4 nov. een voordracht over de Galapagos eilanden. De Vrienden der Natuur te Venlo stelden ons steeds op de hoogte van hun activiteiten, waarvan enkele van onze leden een dankbaar gebruik hebben gemaakt. De leesportefeuilles, door leden belangeloos samengesteld, circuleerden regelmatig.

In Maastricht waren er buiten de feestvergadering een 6-tal georganiseerde maandvergaderingen. Hiervan was er één in samenwerking met de Interlimburgse Biologenvereniging.

Voor de Jubileumvergadering op 21 dec. in het Staargebouw bestond een overweldigende belangstelling. Het bestuur mocht van talloze zijden gelukwensen in ontvangst nemen.

Onder leiding van de heren Van Geel en Bult werd een werkgroep „Maasproject” geformeerd die een studie maakt van de Maasoeveren van Eysden tot Maaseik. De groep omvat 11 personen. Er zijn plannen in voorbereiding om nog meerdere werkgroepen te formeren.

Te Venlo en te Weert vonden regelmatig bijeenkomsten plaats en werden de excursies gehouden onder auspiciën van de Vrienden der Natuur, aldaar.

Ook te Echt werden onder auspiciën van de vereniging Pepijnsland de nodige activiteiten ontplooid.

Op een Algemene ledenvergadering van 5 november werd de voorzitter Prof. Dr. J. K. A. van Boven opnieuw voor het tijdvak van 3 jaren tot Voorzitter herkozen.

In samenwerking met het I.V.N. afd. Limburg en Het Limburgs Landschap werd een Commissie N 70 Limburg ingesteld, in welke Commissie Dr. P. J. van Nieuwenhoven namens ons Genootschap zitting heeft. Samen met Dr. D. G. Montagne.

Doel dezer commissie is om gelden bijeen te verzamelen om in het kader van het Natuurbescher-

mingsjaar 1970 een extra natuurgebied aan te kopen zonder subsidie van de overheid.

In de Commissie voor het aanleggen van een Heemtuin te Venlo, gestimuleerd door de Vrienden der Natuur en de Gemeente Venlo, heeft de heer H. P. M. Hillegers zitting genomen.

Aan de actie tot behoud van de Botanische tuin te Steyl/Tegelen werd medewerking verleend; veel dank is verschuldigd aan ons lid, Mej. Drs. R. van Wessem.

Krachtig ondersteunde het Genootschap de actie van de Vrienden der Natuur te Venlo tegen de lozing van afvalwater in de St. Urbanusbeek.

Bij diverse regeringsinstanties en personen in België werd eveneens met klem geprotesteerd tegen de nog steeds voortgezette vogelvangst in België.

Met de Natuurwetenschappelijke Vereniging in Limburg en Natura Limburg te Hasselt (B.) werden contacten gelegd om tot een concrete vorm van samenwerking te geraken.

Voorts werden met de K.N.N.V. verdere contacten betreffende samenwerking onderhouden.

Persoonlijk wil ik tenslotte heel hartelijk onze administrateur de heer Maassen danken, die met veel energie en enthousiasme het vele dagelijkse genootschapswerk afwikkelt."

Prof. van Boven maakt bekend dat Mevr. Wiertz wegens drukke werkzaamheden de wens te kennen heeft gegeven haar secretaressefunctie te willen beëindigen; hij wil haar daarom hartelijk danken voor wat zij in de afgelopen jaren voor het Genootschap gedaan heeft. Het bestuur heeft de heer Heerkens Thijssen bereid gevonden het secretariaat op zich te nemen. Een hartelijk applaus luidt de scheidende secretaresse uit en de nieuwe secretaris in!

Het verslag van de penningmeester wordt voorgelezen:

„De opbrengst van de contributies bleef praktisch gelijk aan die van het vorige jaar. De drukkosten van het maandblad lagen enigszins hoger dan die in 1969. Tegenover de ongeveer f 5000,— lager zijnde drukkosten van de in 1970 betaalde publicaties staat dat de post cliché's f 5000,— hoger lag. De kosten van de aanmaak van overdrukken van

bepaalde artikelen waren, door welke oorzaken dan ook, in 1970 belangrijk lager (ongeveer f 2300,—) dan in 1969; het bedrag aan weer terugontvangen kosten van overdrukken daalde evenredig hiermee met ongeveer f 800,—.

De opbrengst van de verkoop van maandbladen en publicaties lag ongeveer f 500,— lager dan in 1969.

Resultaat van dit alles is dat het eindsaldo per 31 dec. 1970 niet lager, doch zelfs iets hoger is dan het beginsaldo per 1 jan. 1970."

Mede namens de heer Ogg brengt de heer Vic. Janssen verslag uit over de bevindingen van de kascommissie.

„Ondergetekenden, door de jaarvergadering in 1970 aangewezen als leden van de kascommissie, belast met de contrôle van de boeken over het jaar 1970, verklaren hierbij deze contrôle te hebben uitgevoerd ten huize van de penningmeester op 4 juni 1971 en de boekhouding in orde te hebben bevonden.

Zij stellen daarom aan de jaarvergadering in 1971 voor de penningmeester décharge te verlenen voor het jaar 1970."

Tot leden van de kascommissie voor 1971 wordt oudergewoonte een der aftredende leden t.w. de heer Janssen herbenoemd en als nieuw lid de heer Paulussen.

De hoofdredactrice brengt haar verslag uit:

Eerst 'n woord over de Publicaties: ingrijpende interne mutaties op de drukkerij waren er oorzaak van dat de aflevering veel stagnatie ondervond; reeks XX 1970, afl. 1 en 2 zal eerst begin 1971 verschijnen; op 'n geregelde verschijning zal in de toekomst weer gerekend kunnen worden.

Gelukkig heeft men het tijdig uitkomen van het Maandblad laten prevaleren en de nummers verschenen derhalve steeds op de vastgestelde datum. Het afgelopen jaar stond ook bij ons in het teken van N 70; speciaal het artikel over de Bergerheide in het januarinummer is daadwerkelijk aangewend om op een brok natuurgebied in Noord Limburg de aandacht te vestigen bij de diverse instanties.

Het bleek steeds moeilijk om de toegezegde arti-

kelen tijdig te incasseren: de ervaring is dat aan 'n categorische opzet van de inhoud van een jaargang wel 'n groot risico verbonden is. Ons mederedactielid, Dr. P. J. van Nieuwenhoven wist steeds de impasse te overbruggen; ook zijn wij hem dank verschuldigd voor de reeks toepasselijke foto's die in het kader van N 70 maandelijks de omslag sierden!

Wanneer we stilstaan bij het feit dat we volgend jaar aan de 60e jaargang van ons Maandblad beginnen, dan is onze eerste stap een woord van nagedachtenis te wijden aan Dr. E. Kruytzer die van 1954 tot 1967 de hoofdredactie van het Maandblad met grote toewijding verzorgde. Na zijn laatste publicatie over *Crania* is hij met enthousiasme begonnen aan de opzet van een index op de 60 jaargangen van het Maandblad; het werk is ver over de helft gereed. Een voltooiing van deze arbeid zou een passende hommage zijn aan Dr. Kruytzer.

Zou er niet een gepensioneerd genootschapslid te vinden zijn die daar één of twee dagen per week aan kon werken?

In de plaats van Dr. Kruytzer werd prof. van Boven in de redactie van het Maandblad opgenomen.

In zijn dankwoord aan de hoofdredactrice beaamt prof. van Boven nog eens de wens om met gezamenlijke inspanning de door Dr. Kruytzer begonnen index te voltooien. Hij hoopt op medewerking van de leden, die op hun beurt weer op de hulp van de heer Maassen zouden kunnen rekenen.

Tijdens de rondvraag vraagt Dr. van Nieuwenhoven aandacht voor het comité „Herbeplanting Zuid-Limburg, dat ageert tegen de verwoesting van het landschap ten gevolge van cultuurtechnische (ruilverkaveling), agrarische (opruiming van hoogstamboomgaarden), en toeristische (Mergellandroute) maatregelen. Hij attendeert nog eens op het verzoek van het Limburgs Landschap om mee te helpen aan de inventarisering van merkwaaardige bomen in onze provincie. Men kan desgewenst de heer van Nieuwenhoven hierover schriftelijk of telefonisch informeren. (Trianonstraat 13, Maastricht; tel. 04400-18897).

Onderwijl passeert een verzoekschrift aan G.S. tot

behoud van het Geologisch Bureau te Heerlen onder de aanwezigen ter ondertekening.

De resterende tijd tussen vergadering en lunch wordt produktief gemaakt door een exposé over het excursieterrein door Mr. Notermans aan de hand van interessante oude en meer recente overzichtskaarten uit het gebied rond Venlo.

Gewapend met de nodige mondelinge en schriftelijke informatie trok een groot gezelschap 's middags naar de Onderste en Bovenste Molen.

Jonge begroeiing in verlaten groeven.

Om 14.00 uur begon men daar aan de excursie, die onder leiding stond van Mr. Fr. Notermans. De verwachtingen waren niet al te hoog gespannen: de terreinen rond de Onderste en Bovenste Molen zijn immers zwaar gestoord: er is klei gedolven; men heeft er zand en grind ontgonnen; er wordt huisvuil gestort; en last but not least werd er nog al eens wat gewijzigd aan de loop van de beken.

Gelukkig kwam men bedrogen uit: het gebied bleek hoogst interessant te zijn, juist dank zij de grote variatie die is ontstaan door de verschillende menselijke activiteiten: droge heuvels omzomen er vochtige valleien; voedselarm zand wisselt er af met voedselrijke klei; zonnige grasvlakten liggen er tussen schaduwrijke bossen; naaldbout grenst er aan loofhout. Op de terrashelling treedt van hoog naar laag eerst een vochtige variant op van het Eiken-berkenbos met Pijpestrootje en Valse salie, waarna in een smalle strook een vochtige

Lommerrijke lanen met oude bomen.

variant van het Eikenhaagbeukenbos volgt, met Es en Zoete kers. Op de overgangen tussen deze beide bostypen groeit hier de prachtige en zeldzame Bospaardestaart. Het Elzenbroekbos is in twee fasen ontwikkeld: de reeds verlande vorm met het eigenlijke elzenbos, en het moerassige voorstadium, dat hier rijk ontwikkeld is met Grauwe en Geoorde wilg, Pluimstruisriet, Hop, Bitterzoet, en met begeleiders als Gele lis, Dotterbloem, Wolfspoot en Bosbies. En dat alles op korte afstand van elkaar! Het deed Dr Diemont denken aan de wetenschappelijke landschappentuin in Hannover, waar net als hier in Venlo, dicht bij elkaar sterk gevarieerde landschappen aanwezig zijn, elk met hun eigen begroeiing en karakteristieke fauna, doelbewust door de mens aangelegd ten behoeve van het onderwijs. In het Haagse Zuiderpark is ook een dergelijk object aanwezig, maar op veel kleinere schaal. Hier ligt een pracht kans voor de gemeente Venlo een voor heel Nederland unieke trekpleister te creëren voor toeristen en allerlei inrichtingen van onderwijs!

Daarvoor behoeven eventuele afgravingen niet eens geheel te worden gestaakt! Wel dient men er zorg voor te dragen dat de in de verlaten groeven opgeslagen vegetatie wordt gespaard, en vooral dat het thans aanwezige water behouden blijft. Aan dit laatste moet op korte termijn iets worden gedaan: de beek, die de kolk voedt van de Bovenste Molen, staat droog. Het waterpeil in de molenvijver is onrustbarend gedaald. Veel grotere vissen

zijn al omgekomen. Door de vele onderweg gevoerde discussies eindigde de wandeling veel later dan was voorzien. Zij die gekomen waren om een ernstige studie te maken van het excursieterrein kwamen misschien niet geheel aan hun trekken door de vluchtigheid van het bezoek. Toch mogen ook zij de Vrienden der Natuur in Venlo dankbaar zijn dat zij dit terrein hebben kunnen bezoeken: volgens de uitgegeven folder zijn hier meer dan 350 soorten vlinders gevangen; 75% van de in ons land gevonden amfibieën, en 90 soorten in het wild levende vogels zijn hier genoteerd, waaronder een kolonie oeverzwaluwen, waarover juist dit jaar door het R.I.N. waarnemingen worden gedaan.

Het gebied rond de Onderste en Bovenste Molen is duidelijk de moeite waard nog eens opnieuw, maar dan langduriger te worden bezocht. De Vrienden der Natuur hebben gelijk dat zij stelling nemen tegen de voorgenomen vernietiging (geprojecteerde wegeaanleg, afgravingen, het stopzetten van het overpompen van water naar de Molenbeek, enz.).

Fraai ontwikkelde moerasvegetatie.

Voorzitter van Boven was aller tolk, toen hij de organisatoren steun toezegde bij hun actie, en de leider bedankte voor dien boeiende uiteenzettingen.